

SPIS TRECI

WPROWADZENIE	15
--------------------	----

Rozdział 1

POLSKI SYSTEM BANKOWY	17
-----------------------------	----

1.1. System bankowy jako cz systemu finansowego.	18
1.1.1. Instytucje finansowe i ich rola w gospodarce.	19
1.1.2. Kapitały instytucji finansowych.....	20
1.1.3. Zale no instytucji finansowych od zaufania publicznego.	21
1.1.4. Konkurencja i współpraca mi dzy instytucjami finansowymi.	23
1.2. Obecny polski system bankowy.	25
1.2.1. Ewolucja polskiego systemu bankowego.	25
1.2.2. Nowe podstawy prawne polskiego systemu bankowego.	27
1.2.3. Obecny kształt polskiego systemu bankowego.	28
1.2.4. Typy banków.	29
1.3. Nadzór bankowy.	31
1.3.1. Skład i organizacja Komisji Nadzoru Finansowego.	31
1.3.2. Nadzór a bezpiecze stwo depozytów.	32
1.3.3. Reglamentacja działalno ci banków przez Komisj Nadzoru Finansowego	33
1.3.4. Post powanie w przypadku trudnej sytuacji banku.	35
1.4. Narodowy Bank Polski	37
1.4.1. Historia Narodowego Banku Polskiego.	37
1.4.2. Organizacja i podstawowe zadania NBP.	38
1.4.3. Kredyty NBP i polityka stóp procentowych.	39
1.4.4. Emisja papierów warto ciowych i operacje otwartego rynku.	41
1.5. Banki komercyjne w polskim systemie bankowym	42
1.5.1. Zysk jako cel działania banku.	42
1.5.2. Liczba banków komercyjnych	44

1.5.3. Zró nicowanie banków komercyjnych	45
1.5.4. Struktura własno ci banków.	46
1.6. Banki spółdzielcze.	50
1.6.1. Cel działania banków spółdzielczych	50
1.6.2. Najnowsza historia banków spółdzielczych	51
1.6.3. Zasady działania banków spółdzielczych	54
1.7. Kasy oszcz dno ciowo-kredytowe.	55
1.8. Instytucje i przedsi biorstwa wspieraj ce polski system bankowy	56
1.8.1. Zwi zek Banków Polskich	56
1.8.2. Krajowa Izba Rozliczeniowa	57
1.8.3. Biuro Informacji Kredytowej	57
1.8.4. Bankowy Fundusz Gwarancyjny	58
1.9. Polski system bankowy a Unia Europejska.	58
1.9.1. Standardy prawne Unii Europejskiej	59
1.9.2. Proces dostosowania polskiego prawa bankowego do standardów Unii	61
1.9.3. Problem dostosowania polskich banków do walki konkurencyjnej w ramach Unii	62

Rozdział 2

PRZEDSI BIORSTWO BANKOWE 64

2.1. Bank jako specyficzna forma przedsi biorstwa	65
2.1.1. Specyfika banku w dziedzinie prawa i ksi gowoci	65
2.1.2. Czynno ci bankowe.	66
2.1.3. Outsourcing bankowy — przenoszenie czynno ci bankowych poza bank	67
2.2. Organy kierownicze banku	69
2.2.1. Najwa niejsze organy kierownicze	69
2.2.2. Walne zgromadzenie akcjonariuszy	70
2.2.3. Rada nadzorcza banku	72
2.2.4. Zarz d	73
2.3. Centrala i sie terenowa banku	75
2.3.1. Funkcje zarz dcze centrali banku	75
2.3.2. Dochodowe funkcje centrali banku	76
2.3.3. Planowanie rozwoju	77
2.3.4. Sie placówek terenowych	78
2.3.5. Placówki partnerskie	80
2.4. Pracownicy banku	81
2.4.1. Polityka kadrowa	81
2.4.2. Wielko zatrudnienia	82
2.4.3. Zmiana struktury zatrudnienia	83
2.5. Operacje i produkty bankowe.	84

2.5.1. Operacje bankowe	85
2.5.2. Produkty bankowe	86
2.6. Marketing bankowy	88
2.6.1. Podstawy strategii marketingowych	88
2.6.2. Program marketingowy	88
2.6.3. Wizerunek banku	90
2.7. Bankowe grupy kapitałowe	91
2.7.1. Korzy ci z utworzenia bankowej grupy kapitałowej	91
2.7.2. Przedsi biorstwa wchodz ce w skład grup kapitałowych	92
2.7.3. Obecny kształt bankowych grup kapitałowych	94

Rozdział 3

POLITYKA AKTYWÓW

I PASYWÓW BANKU 96

3.1. Bilans banku	96
3.1.1. Bilanse opracowywane przez banki	96
3.1.2. Pasywa banków	97
3.1.3. Aktywa banków	99
3.1.4. Układ bilansu	100
3.2. Kreacja pieni dza i koncentracja kapitałów przez bank	101
3.2.1. Kreacja pieni dza przez bank	101
3.2.2. Koncentracja kapitałów	101
3.3. Transformacja pieni dza w czasie	102
3.3.1. Proces transformacji pieni dza w czasie	102
3.3.2. Złota reguła bankowa	104
3.3.3. Reguła osadu we wkładach	104
3.3.4. Cykle depozytowe	105
3.3.5. Bankowa polityka zwi kszania stabilno ci lokat	106
3.4. Struktura stóp procentowych i dochodowo operacji bankowych	108
3.4.1. Opłacalno wzrostu napływu pieni dza	108
3.4.2. redni koszt pozyskania pieni dza przez bank	108
3.5. Zysk banku i jego osi ganie	110
3.5.1. Wynik na podstawowych operacjach bankowych	110
3.5.2. Obliczanie zysku netto	111
3.5.3. Ocena sytuacji banku	113
3.5.4. Wska niki ROA, ROE i analiza Du Ponta	113
3.6. Zysk, płynno i ryzyko	115
3.6.1. Najwa niejsze typy ryzyka banku	115
3.6.2. Ryzyko utraty płynno ci	116
3.6.3. Współzale no mi dzy zyskiem, ryzykiem i płynno ci	119
3.6.4. Sekurytyzacja aktywów	120

Rozdział 4

KAPITAŁY WŁASNE BANKU 122

4.1. Skład i wielko kapitałów własnych	122
4.1.1. Podział kapitałów własnych	122
4.1.2. Udział kapitałów własnych w pasywach	124
4.2. Rola i funkcje kapitałów własnych banków	126
4.2.1. Funkcja finansowa kapitałów własnych	126
4.2.2. Kapitały własne jako zabezpieczenie depozytów	127
4.2.3. Kapitały własne a normy ostro no ciowe	128
4.2.4. Wł czanie zysków do kapitałów własnych	129
4.3. Kapitał akcyjny banku	130
4.4. Kapitały pasowe i rezerwowe	131

Rozdział 5

KAPITAŁY OBCE

WYKORZYSTYWANE PRZEZ BANK 133

5.1. Rola kapitałów obcych w banku	133
5.2. Depozyty klientów	134
5.2.1. Udział depozytów w finansowaniu działalno ci banku	134
5.2.2. Znaczenie depozytów gospodarstw domowych dla banków	134
5.2.3. Rachunki depozytowe	135
5.2.4. Typy rachunków depozytowych	137
5.3. Lokaty bie ce	138
5.3.1. Charakterystyka lokat bie cych	138
5.3.2. Oprocentowanie rachunków bie cych	140
5.3.3. Rachunki bie ce jako ródło „taniego pieni dza”	141
5.3.4. Rezerwy obowi zkowe i podatki od depozytów bie cych	142
5.4. Depozyty terminowe	142
5.4.1. Cechy charakterystyczne depozytów terminowych	142
5.4.2. Oprocentowanie depozytów terminowych	143
5.4.3. Kapitalizacja odsetek	144
5.4.4. Lokaty strukturyzowane	145
5.4.5. Depozyty oszcz dno ciowe	146
5.4.6. Rezerwa obowi zkowa i podatki od depozytów terminowych	146
5.5. Depozyty walutowe	146
5.5.1. Oprocentowanie depozytów walutowych	147
5.5.2. Dochodowo depozytów walutowych	148
5.6. Lokaty mi dzybankowe bierne	149
5.6.1. Podstawowe funkcje lokat mi dzybankowych	149

5.6.2. Mechanizm lokat mi dzybankowych	150
5.6.3. Korzy ci z pozyskiwania lokat mi dzybankowych	151
5.7. Emisja papierów warto ciowych dłu nych przez bank	152
5.7.1. Bankowe papiery warto ciowe dłu ne	152
5.7.2. Bony bankowe	153
5.7.3. Obligacje bankowe	154
5.7.4. Certyfikaty depozytowe	154
5.8. Ryzyko stopy procentowej	155
5.8.1. Ryzyko stopy procentowej przy operacjach pasywnych	156
5.8.2. Ryzyko przy operacjach aktywnych	156

Rozdział 6

AKTYWA BANKOWE 158

6.1. Skład aktywów	158
6.2. Aktywa pracuj ce i niepracuj ce	159
6.2.1. Podział aktywów banków i przedsi biorstw produkcyjnych	159
6.2.2. Aktywa niepracuj ce	161
6.2.3. Aktywa pracuj ce	162
6.3. Kredyty i ich znaczenie dla gospodarki banku	163
6.3.1. Kredyty — najwa niejszy składnik aktywów	163
6.3.2. Wska niki roli kredytów	164
6.4. Bankowe inwestycje w papiery warto ciowe	166
6.4.1. Najwa niejsze typy papierów warto ciowych	166
6.4.2. Inwestycje w bony skarbowe	167
6.4.3. Płynno i koszty obrotu papierami skarbowymi	168
6.4.4. Mar a zysku na papierach warto ciowych	169
6.4.5. Bankowe inwestycje w akcje przedsi biorstw	170
6.5. Inne operacje aktywne	171
6.5.1. Lokaty mi dzybankowe czynne	171
6.5.2. Bankowy obrót wekslowy	172
6.5.3. Faktoring	174

Rozdział 7

UDZIELANIE I SPŁATA KREDYTÓW 176

7.1. Prawne podstawy działalno ci kredytowej	176
7.1.1. Kredyt a po yczka	176
7.1.2. Umowa kredytowa	177
7.1.3. Kredyt bez umowy	179
7.2. Ryzyko kredytowe	180

7.2.1. Czynniki zwi kszej ce ryzyko	180
7.2.2. Inflacja a ryzyko kredytowe	182
7.3. Procedury kredytowe	183
7.3.1. Selekcja klientów dzi ki procedurom kredytowym	183
7.3.2. Segmentacja klientów	184
7.3.3. Charakterystyka procedur kredytowych	185
7.3.4. Dokumentacja kredytowa klienta	187
7.3.5. Zdolno kredytowa	190
7.3.6. Weryfikacja dokumentacji kredytowej	190
7.3.7. Analiza wska nikowa i credit-scoring	193
7.3.8. Decyzja kredytowa i monitoring kredytu	195
7.4. Zabezpieczenia kredytów	196
7.4.1. Typy zabezpiecze	196
7.4.2. Zabezpieczenia osobiste, weksel własny in blanco, por czenia i gwa- rancje	198
7.4.3. Zabezpieczenia rzeczowe, przewłaszczenie, zastaw i hipoteka	200
7.4.4. Ubezpieczenie kredytu i cesja polisy ubezpieczeniowej	203
7.4.5. Problem realnej warto ci zabezpiecze	203
7.5. Koszt kredytu, oprocentowanie i prowizja	206
7.5.1. Minimalny i maksymalny koszt kredytu	206
7.5.2. Oprocentowanie kredytu	207
7.5.3. Prowizja kredytowa	210
7.5.4. Inne koszty kredytu	211
7.5.5. Zasady obliczania mar y kredytowej	212
7.5.6. Podatki a koszt kredytu	214
7.6. Zasady spłaty kredytu	214
7.6.1. Rozkład spłat i plan spłat	214
7.6.2. Wpływ karencji rat kredytowych na koszt kredytu	215
7.6.3. Wpływ typu rat kredytowych na koszt kredytu	219
7.6.4. Kredyt refinansowy i konsolidacyjny	220
7.7. Kredyty w sytuacji nieregularnej (złe kredyty)	220
7.7.1. Wielko złych kredytów	220
7.7.2. Konsekwencje niespłacenia kredytu dla kredytobiorcy i dla banku	222
7.7.3. Ogólne zasady post powania banku przy złych kredytach	224
7.8. Windykacja kredytów	225
7.8.1. Polubowne przejmowanie zabezpiecze	225
7.8.2. Bankowy tytuł egzekucyjny i egzekucja komornicza	226
7.8.3. Rezultaty windykacji dla banku	227
7.9. Restrukturyzacja kredytów	228
7.9.1. Umowy restrukturyzacyjne	228
7.9.2. Rezultaty restrukturyzacji kredytów	229
7.10. Sprzeda nale no ci kredytowych, sekurytyzacja	230

Rozdział 8

RODZAJE KREDYTÓW..... 231

8.1. Polityka portfela kredytowego	231
8.2. Podstawowe typy kredytów	232
8.2.1. Podział kredytów ze wzgl du na okres kredytowania	232
8.2.2. Kredyty złotowe i walutowe	233
8.2.3. Kredyty gotówkowe i bezgotówkowe	234
8.2.4. Kredyty w rachunku bie cym i w rachunku kredytowym	235
8.2.5. Kredyty komercyjne i preferencyjne	235
8.2.6. Podział kredytów ze wzgl du na ich przeznaczenie	235
8.3. Kredyty gospodarcze	236
8.3.1. Kredyty obrotowe	237
8.3.2. Kredyty inwestycyjne	238
8.3.3. Kredyty pomostowe	240
8.3.4. Kredyty w rachunku bie cym dla przedsi biorstw	241
8.4. Kredyty dla ludno ci	244
8.4.1. Wzrost znaczenia kredytów dla ludno ci	244
8.4.2. Prawne zasady udzielania kredytów konsumpcyjnych	245
8.4.3. Kredyty ratalne	246
8.4.4. Kredyty samochodowe	247
8.4.5. Kredyty w rachunku bie cym dla ludno ci	248
8.4.6. Kredyty gotówkowe	249
8.4.7. Kredyty lombardowe	249
8.5. Kredyty budowlano-mieszkaniaowe	250
8.5.1. Charakterystyka kredytów budowlano-mieszkaniaowych	250
8.5.2. Kredyty budowlane	251
8.5.3. Kredyty mieszkaniowe	253
8.6. Kredyty preferencyjne	256
8.6.1. Mechanizm kredytu preferencyjnego	256
8.6.2. Ekonomiczne znaczenie kredytów preferencyjnych	258
8.7. Funkcje kredytowe kart płatniczych	259
8.8. Zmiana struktury kredytów	260
8.8.1. Rola kredytów gospodarczych	260
8.8.2. Kredyty dla małych i rednich przedsi biorstw	260

Rozdział 9

OPERACJE ROZLICZENIOWE

9.1. Cechy charakterystyczne operacji po rednicz cych	262
9.2. Rozliczenia gotówkowe i bezgotówkowe	263
9.2.1. Charakterystyka operacji rozliczeniowych	263

9.2.2. Rozliczenia gotówkowe.	264
9.2.3. Rozliczenia bezgotówkowe.	264
9.3. Rozliczenia krajowe.	265
9.3.1. Polecenie przelewu.	265
9.3.2. Polecenie zapłaty.	266
9.3.3. Rola Krajowej Izby Rozliczeniowej w rozliczeniach mi dzybankowych	267
9.3.4. Rozliczenia finansowe mi dzy bankami.	268
9.4. Transfery zagraniczne.	269
9.4.1. Operacje zagraniczne.	269
9.4.2. Polecenie wypłaty.	270
9.4.3. Banki-korespondenci.	271
9.4.4. SWIFT.	272
9.5. Operacje akredytywy i inkasa dokumentowego.	273
9.5.1. Mechanizm akredytywy dokumentowej.	273
9.5.2. Inkaso dokumentowe.	274
9.6. Czeki i karty płatnicze jako instrumenty rozliczeniowe.	275
9.6.1. Charakterystyka i typy czeków.	275
9.6.2. Karty płatnicze.	276

Rozdział 10

PO REDNICTWO BANKÓW W OBROCI PAPIERAMI WARTO CIOWYMI 279

10.1. Bankowe operacje papierami warto ciowymi.	279
10.1.1. Bankowo inwestycyjna.	279
10.1.2. Typy papierów warto ciowych.	280
10.1.3. Cena i oprocentowanie papierów dłu nych.	281
10.2. Po rednictwo banków w sprzeda y papierów skarbowych	281
10.3. Zarz dzanie portfelem papierów warto ciowych klienta.	283
10.4. Po rednictwo w emisji papierów warto ciowych dłu nych przed-	
si biorstw i gmin.	285
10.4.1. Rozwój emisji papierów dłu nych przedsi biorstw.	285
10.4.2. Korzy ci emitenta i straty systemu bankowego.	286
10.4.3. Korzy ci banku-subemitenta.	287
10.5. Po rednictwo w emisji akcji przedsi biorstw.	288
10.5.1. Rola subemitenta akcji.	288
10.5.2. Gwarancje sukcesu emisji.	289

Rozdział 11

INNE OPERACJE PO REDNICZ CE BANKÓW 291

11.1. Gwarancje bankowe.	291
---	------------

11.1.1. Mechanizm gwarancji	291
11.1.2. Typy gwarancji	293
11.1.3. Gwarancje kredytowe	293
11.1.4. Gwarancje zabezpieczaj ce zapłat za towary i usługi	294
11.1.5. Gwarancje przetargowe (wadialne)	294
11.2. Operacje walutowe	295
11.2.1. Ró nice kursowe	295
11.2.2. Ryzyko kursowe	296
11.3. Operacje kasowo-skarbcowe	297
11.4. Operacje bankowe zwi zane z instrumentami pochodnymi	298
11.4.1. Podstawowe typy transakcji pochodnych	299
11.4.2. Transakcje terminowe	300
11.4.3. Transakcje opcyjne	300
11.4.4. Warranty	301

Rozdział 12

NOWE TECHNOLOGIE

A PRACA BANKÓW 303

12.1. Problemy zwi zane z rewolucj informatyczn	303
12.1.1. Trudno ci i zagro enia zwi zane z informatyzacj banków.	303
12.1.2. Podpis elektroniczny	304
12.2. Informatyka a organizacja pracy w banku	305
12.2.1. Przyspieszenie obiegu informacji w banku	305
12.2.2. Informatyka w bankowej sprawozdawczo ci i kontroli.	306
12.2.3. Funkcje komputerów	306
12.3. Bankowo poza bankiem	307
12.3.1. Bankomaty i karty płatnicze	307
12.3.2. Home banking	308
12.3.3. Bankowo internetowa	309
12.3.4. Operacje bankowe wykonywane za pomoc telefonu komórkowego	311
12.4. Wirtualne banki	312

LITERATURA	314
-----------------------------	------------